

Wõrgutaja püünis

ehf

neiu kui liblikas tule peale...

Jutustus Tallinna elust.

Kirjutanud Siivollombi Jnts.

Tallinnas, 1924.

R. Brandies'i raamatukaupluse kirjastus.

(Saar, Hendrik)

K. Brandies'e raamatukauplus

Tallinnas, Suure Tartu m. № 22.

Kirjastus ja ladus olewate raamatute nimekiri.

Waimulikud raamatud.

M. I. Eisen. Kodune lauluraamat. Kristlikkudele peredele. Hind 20 mrk.

I. Bergmann. Uued waimulikud laulud. Hind 26 m.
Kodune Jumalateenistus. Palwe raamat nädala ja teiste aegade palwetega. Hind 20 mrk.

Wiimne kohtu päew ja igawene aeg. Hind 20 mrk.
Haigewoodi Jeesuse jalge ees. Hind 15 mrk.

Nooresoo kirjawara.

Karl Ewald. Kahejalgne. Hind 15 mrk.

Isamaa sõda. II. Wangipõlw Wenemaal 1812—1814.
Hind 15 mrk.

Laste raamatud.

I. Sommer. Laste jõulu jutud. Hind 5 mrk.

E. L. Rass. Kullakedrajad. Hind 10 mrk.

Kaks kure kingitud kotti. Hind 15 mrk.

Kuke ABD raamat lastele. Hind 20 mrk.

Richard Kiwit. Minu raamat. Piltidega lastele. H. 125 m.

H. Saar. Imesõrmus. Hind 15 mrk.

H. Saar. Nõialind. Hind 15 mrk.

H. Saar. Kolmikliit. Hind 20 mrk.

Jõulu laulud. Hind 15 mk.

Juturaamatud:

Hendrik Saar (Kiwilombi Ints). Ahwi tütar. H. 30 m.

Kiwilombi Ints. Ilus Armilde ehk neegrite wõimuses. Hind 25 mk.

Saada igast raamatukauplusest.

Otseteed tellitud nalu- hinna markides ära saata.

70564

Wõrgutaja püümis

ehf

neiu kui liblikas tule peale...

Julustus Tallinna elust.

Kirjutanud Riivilombi Juts.

10819

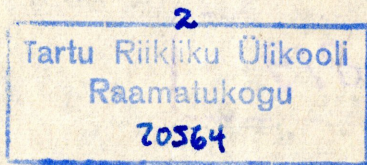
Tallinnas, 1924.

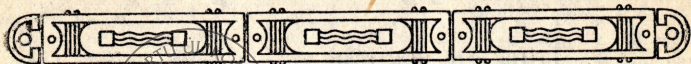
R. Brandies'i raamatukaupluse kirjastus.

A 5192.

5 15136 358

Sõakiline kadumine.

Anu on rahutu. Kella poole nelja aeg pidi koju tulema tütar Alma, kes kantsleis masinakirjutajannaks oli ja kell pool kuus pidi koju jõudma wabrikutööst mees Oskar. Kuid kell on juba üheksa läbi jaamas, aga weel ei tule ei tütar, ei mees.

Tütrel kohta võib weel usku, et ta kantsleisist otsekohse kinno läinud, kus ta platšinäitajana teenib, aga kus wiibib Oskar? Ja siin ütleb elatand abikaasa süda aimates ette, et mees istub kusahil restoranis, kus mängib muusika, näpib ja tongib ühes teistega ettekandjat neidu ja tuleb siis koju uimane, furi.

Sisewõetud naiskelneri puuderduid näost ja walgest põllest, toriseb ta siis naisega, kes temale tüütund. Ja walus, walus on see Anule, kes annud mehele oma nooruse ja ilu. Walus on talle, et mees tema truuduse ümber wahetaks kõrtsitüdrukku waalatud pale ja kawala naeratuje wastu. Walus, et ta ennaft enam nooreks muuta ei saa — tema noorus elab edasi tütres Almas.

Ja mitte nii walusad ei ole talle mehe nokkivad ja närimad sõnad, kui walus on teadmine, et mees unustand nende nooruse ja läbielatud õnne, nagu poleks jeda olnudki.

Kuid mees on talle fiiski armas, fiiski ligidane ja tema äraolek teeb naise õrna kottulaulatud jüdame rahutuks. Juba mitmel korral on hoolikalt ülesjoendud lõuna jahtunud.

Aeglaselt ja raskelt jõuab edasi tunnikell, nagu ootaks ka tema. Ja mida rohkem näitab ta aega, jeda muljuwana rusub see ootawa abikaasa hinge peale.

On juba üle jüdaöö. . .

Mure tütre pärast, mis kadus armamisega, et Alma kantseleist otsekohe finno läinud, tõuseb une raskusega, sest ka finost peaks tütar juba kodus olema.

On tundmas nagu oleks Anu waitse toakese ümbert nägematuil käil ära mõetud kõik teised korterid kõigi elanikkudega ja see wiidud läbipaistmata musta pimeduse süles kuhugi kaugesse sohu, kus ei ole ei waewanägemist, ei sookasmude juuri, waid ainult sügawus. . . Nagu ei oleks õhku, waid ainult raskus. . .

Kell lööb üks. Tumeda üffiku paugu nagu ütleks ta:

„Wõimata enam muuta!“

— Wiist wiidi Oskar joobnuna tänawalt finni. . .
— mõtleb Anu. Ja mõte hakkab arutama selle tagajärgi. Hiljaks jäämine, trahw . . . ja, võib olla, ka . . . ametist lahtilaskmine! . .

Lootusetants . . . Dine ahastus.

Trepil on kolm. Anu võtab lambi ja läheb vastu, sest joobnuna, nagu oodetud, tuleb Oskar.

Anu ei lausu sõna.

Oskar lasseb enese tuppa talutada, joriseb siis midagi, millest sõna aru ei saa, mis kuulub nagu surmaeelne korijemine, ja langeb siis kumuli woodi.

Anu ohkab ja paneb lambi lauale. Läheb siis ja võtab mehel jalad lahti.

Oskar lamab risti üle woodi — ei ole enam ruumi naisel. Kuid ei ole mõelda und Anul — mure tütre pärast muutub hirmuks, hirmuks lapse saatusse pärast.

Dö on raske nagu andeksandmata patt.

Hommikuks on Anu filmad uhutud pisaraisi ja tõuseva päikese puna peegeldub filmavees ta näol nagu veri.

Alma jääbki koju tulemata.

Pisaraid varjates äratas Anu üles mehe ja sõnalaujumata läheb see tööle nagu poleks tal naise jaoks ainustki sõna.

Anu peseb filmad, võtab siis suurrätiku ümber ja läheb kantsileist järele kuulama, kuhu Alma jäalt läinud.

On veel vara ja Anul tuleb tükk aega oodata enne, kui kantsilei avatakse. Seal kuuleb ta, et Alma korralikult nagu ikka tööl olnud ja õigel ajal lahkunud.

Uppusa haarab ölekörre järele ja ahastuses on iga mõte lootus. Ja Anu ruttab koju, lootes tüdart eest leida.

— Wast oli sõbranna pool ööd. . . — mõtleb ta, olgugi et ta isegi selle juures kahtleb, jest miks pidi Alma sõbranna juure minema.

Mida lähemale ta kodule jõuab, seda enam peksab rahutuses pakitsew süda. Kuid mõti seisab warjulises panipaigas just niisamuti, nagu Anu ta sinna pannud.

Alma ei ole ikkagi tulnud!

Weel korra käib Anu asjata kantsleis ja läheb siis Alma sõbranna juure, kes samasgi kinos, kus Alma, platšinäitajanna. Sellest kuuleb ta, et Alma eila õhtul kinos ei ole olnudki.

Anu kohtub. Tema mõistus on korraga nagu läbi lõigatud.

Tema tütar Alma on kadunud!

Mjalehe kuulutus.

Reisipäewases „Päewalehes“ seisib järgmine kuulutus:

„Seda neidu, kes teisipäewal kell pool neli Wiru tänaval nr. 5 päewapiltniku waatekasti ees seisib, walge wuaal ümber pea, palutakse oma aadress teatada selle lehe talitusse sõna „tutwus“ all“.

Alma luges igapäew läbi kuulutused, millel oli ühine pealkiri „mitmesugust“, kus otsiti kirjawahetust ja helbeid, lühikaid, tundes selle juures iseäralist mõnu, sest neid kuulutusi lugedes kerkisid tema waimufilma ette nende kuulutustele järgnewad intiim pikantjed läbielamised. Sialgi aga ei olnud ta weel ühegi niisuguse tutwust otsiwa kuulutuse peale kirjutanud, selle peale waatamata, et nii mõnigi neist wäga weetlew olnud.

— Alma minutagi on sinna palju kirjasaatajaid, — mõtles ta neil fordil. — Ja kuidas siis just minu firi tähelsanemist wõiks leida, eks seal ole kirje weel paremate poolt. . . — Küll kawatjes ta aga ise mõnda kuulutust kofku saada, et mõne meeldiwa meesterahwaga tutwust soetada, ja kui hea ning korralik inimene, koguni abiellu heita.

Tänaft kuulutust lugedes tutjatab ta aga korraga; tal tuleb meelde, et ka tema paar päewa tagasi Wiru tänawal päewapiltniku waatekasti ees seisnud ja pilte waadanud. Ja walge wuaal — temal oli walge wuaal. Weel ainuke kahtlus, on's see päewapildi äri just Wiru tänaw nr. 5, mille waatekasti ees ta seisnud?

Peaaegu.

Igaks juhtumiseks, ta kirjutab wastuse walmis ja läheb sellest päewapildi ärist mööda; on nr. 5, wiib kirja ära, ei ole mitte, rebib kirja puruks.

Alga kuidas kirjutada? Selge on, et kodust adresfi ülesanda ei wõi. Ja kantslelei oma ka mitte. . .

Aga mis siis, kui kusahil kohata? . . —
käib julge möte läbi Alma pea. — Igatahes ta
ikka niisugune isand wast ei ole, kes oma ilmumi-
sega häbi teeb. . . —

Alma loeb weel kord kuulutuse läbi. See
näib nii aumehelikult kirjutatud olevat, et igasugune
paha kahtlus eemale peletub.

Ja Alma kirjutab wastuse:

„Kui Teil minule midagi ütelda on, oo-
tan Teid reedel kell weerand neli Wiruäärava
mäl“.

Loeb weel korraks üle ja mõtleb siis, kas
mitte ei oleks pidanud peale kirjutama „austud herra“.
— Kuid wast on kuulutaja koguni naisterahwas! —
tabab ta end mõtte pealt. — Ja on jee siis nii
wäga wiisakas eeldus — jeda kuulutust mõne meeste-
rahwa omaks pidada? . . Ongi wiimaks naisterah-
was, siis, waat', häbi ka weel. . .

Alma kuiwatab kirja ära, otsides mõtetes:

— Aga kuidas allakirjutada? . . Alma? . .
See on liig . . . liig flirtiline . . . A. Sambla? . .
Ei, parem mitte midagi allakirjutada. . .

Ja Alma murrab kirja kofku ning paneb ümb-
riku. Ja kirjutab peale: „Tutwus“.

Dhtul kinno minnes läheb ta Wiru tänavalt
läbi. Ei ole enam kahtlust — jee oli ikka tema
tüll, keda tähele panti, sest jee päemapildi äri, mille
waatekasti ees ta seisnud, on täieste nr. 5.

Ta tahab kirja kohe ära anda, kuid „Päewalehe“ talitus on juba tinni.

Kiri läheb järgmiseks päevaks.

Reedel paneb ta enese just niisama riidesse nagu olnud teisipäeval ja mässib walge wuaali ümber pea.

Kui kellegil teisel kantselseineil neljapäewane kuulutus weel meeles oleks, siis saaks nad wäga hästi aru Alma iseäralisest ärewusest ja kohmetusest.

„Miks sa täna nii kehewil oled?“ küsib shurnaalipidaja neiu. „On sul mõni meesterahwas südant näpistand wõi?“

Alma kohmetab.

„Mine ikka!“

„Ei ole wõi?“ püüab küsija naeratades jala-
dust wälja pigistada.

„On siis mul enne ka olnud? küsib Alma julgemaks saades wastu.

„Enne ei olnud sa ka kunagi nii ärewil. . .“

Ja nii edasi. Ning warsti jeltfinewad esimese küsijaga ka teised ametiõed ning eietawad ja eietawad oma küsimistega Alma kohmetuse kallal, mida see ka sugugi ära seletada ei oska.

Töö lõpul katsub Alma ruttu minema saada ja tal lähebki forda teiste ametiõdede eest, kes nõuks wõtnud teda waritseda, tähelepanemata jalaja ära puskata.

Wiruwärawa mäe juure jõudes puundub weerand neljast wiis minutit. Et mitte ennast nii oota-

wana näidata, wiivitab ta Wiruwärawa mäe trepi juures kuni üks minut weel määrat ajast puudub ja läheb siis üles.

Kuid kuhu istuda?

Ümbermaadates tuleb ta otsusele, et kõige lihtsam ja mitte nii filmapaistew on istuda laste liivamängu platssi juures, kus istuwad wanemad inimesed ja lastehoidjad ning üldse wäsimust puhkajad.

Ta istub.

Ei tulegi kauda oodata.

Siilgaw meelitaja.

Trepist tuleb üles mäele ilus noor isand, hästi elegantselt riides. Ta märkab kohe Almat ja tuleb tema juure.

„Tere, mu preili!“ sõnab ta waiksel, aga nagu südamlusest kahisewal häälel. „Suur tänu, ei tulite. Ei julgenud küll loota“.

„Ei oleks isegi uskunud, et tulen“, sõnab neiu tahtes mõista anda, et teda mitte ei tule ärawahetada paljude teistega, kelle elu ülesanne nagu muus ei seisaksti kui flirdi kuulutuste ja kirjade järele ühest puiestestest teise, ühest pargist teise jooksu ja oodata, kes tuleks ja kae talje ümber paneks. „Ma ei oleks kunagi tulnud“, finnitab neiu weel kord.

Isand las ehk ülmaitse rahuga selle kõrwadest mööda minna, ilma et ta hakkaks õngitsema põhjust, mispärast neiu siiski teenud erandi.

„Olge head, istuge!“ märkab neiu siiski veel mitte hilja ütelda ja näitab käega oma kõrwale pingile.

Isand kumardab tänuks kergelt peaga ja istub.

„Ma arvan, et teid huvitab, mispärast ma teid kutsusin“, räägib isand jälle endise läheneda püüdwa soosinaga.

Ulama noogutab kergelt peaga.

„Afi seisab selles, et meie asutame Tallinna ühe uue kinofilmide wabriku. Mitte küll suure, aga siiski, et mõned draamad ja mitmed naljapildid walmis teeme. Tallinn on ju kinouleswõtete jaoks nii tänulik linn. Siin on kõikjugu tornid ja waresmed — tee niijuguiseid kriminaal-draamasi, et wäljamaalgi kuulsaks jaawad. Nii siis ehk aimate juba, et mul nõu on teid kinonäitlejannaks kutsuda.“

„Aga ma ei oska“, puikleb neiu wastu, olgugi et tema nagu seda järe peegeldab, mida hõiskab tema süda. „Ma ei ole kunagi näitelawal olnud.“

„Pole ka tarwis!“ sõnab isand. „Uus luud pühib ikka parem kui wana. . . Wabandage, ma olin wist natuke jäme. Ma ei tahtnud teid sugugi haawata“.

„Teie ei haawanud ju mind sugugi — luud ei ole ju mõni hõbiasi“.

„Palun wäga, teie tahate mind pilgata. Kuid ma räägin asjalikult. Teie juures on veel kõik

need omadused kasutamata, et heaks kinonäitlejannaks tõusta“.

„Aga miks ei võta teie näitlejaid teatritest, „Estoniast“ või „Draamast?“

„Sellespärast, et näitelaval on oma ise tehnika. Neil tuleks tingimata ümberõppida ja see oleks juba palju raskem, kui uue jõe foolitamine. Pealegi on paljud nendest mõned pahad kinopildisje mittefõlbavad liigutused juure harjutanud, millest nad nagu iseloomu väljendustest loobuda ei saa, ja neid siis ümberõpetada, näitelawa pahed juurest äraharjutada . . . Ei, ei . . . Uus näitleja on puhas fonograafi rull, millele võid kõige tundelise-
mad laulud peale laulda, aga wana näitleja, see on grammofoni noot, mis ainult seda kriiskab, mis tal juba peal on“.

Alma naeratab. „No see sõrdlus ei ole enam nii tige. Aga väljamaa piltides mängivad siiski õige paljud kuulsad teatrinäitlejad. Kas neil ei ole mõned külgeharjutud pahad liigutused?“

„Need on mitmekülgsed inimesed. Nad võivad ehk veel ka midagi muud. Ja peale selle kinonäitlejannad peavad piltilised olema. Nägu, keha, jalad — kõik nagu peegli peal!“

„Ja miks pöörasite siis minu poole, olen mina siis mõni iludus?“

Isand naeratab.

„Maisterahwastel on imelik mood — kuulda, et nende ilust räägitakse. Ka mina pean siin kinnitama, et teie väga ilus olete, kuna te seda ilma

rääkimata isegi väga hästi teate. Ja tehaehitus, ja jalad! . . .

„Meiu punastab õrnalt. Ta on rahuldud ja tunneb kiitusest rõõmu.“

„Wast astume kuhugile kohwiku“, sõnas isand. „Sööme weidi lõunat. Ja kui teie nõusolete, kirjutame ka lepingu walmis ja ma annan käsiraaha ette, et teie omale mõned tarwilikud riided mõiks muretseda“.

Alma kõhkles pijut. Kuid kui isand teda julgustas ja sealjuures tähendas, et finonäitlejannad ka elus tragid peawad olema, oli ta nõus kaasa minema. Kuid juhtis sellepeale tähelepanemist, et tal palju aega ei ole, kuna ta kinos platšinäitajana teenib.

„See on teist aus, et teie oma kohust ei unusta“. sõnas isand. „Aga kui ma teie eest wastutan, siis . . .“

Ja nad läksid.

Uimastuse wallas.

Kabinett kuhu nad sisse astusid oli walge lae ja punakirjuliste tapeetidega, mis eemalt roosatena paistsid. Kesl tuba oli wäike neljakandiline laud, sellest teisel pool sohwa kahe suure külpatjaga ning teisel pool pehme tugitool.

Isand näitas Almale käega sohvale ja istus ise teisel pool lauda tema vastu tugitooli. Selle järele luges ta lihtsa ütskõikjusega kelnerile pita tellimise ette, mis Almale palju arusaamatuid sõnu ja nimesi sisaldas. Ta tegi seda nii rõhutatult just kui küsiks ta wana ajalehte ehk pesumett nii et Alma tõsiselt humitust tundis, kas lõunasöök ise ka nii lihtne saab, olgugi et kelneri sügam kumardus hoopis wastupidist eeldada lubas.

Oles asjaliselt, hakkab isand jälle kinost jutustama:

„Nüüdse ajal on moodis kõikjugu India pildid. Meed ei ole sugugi Indias üleswõetud. Niisuguste draamade mängimiseks on Euroopas terwed indiaanlikud linnad ülesehitud.“

„Aga see maksab ju kole palju!“ arwab Alma.

„Kino võib maksta, sest ta teenib hästi — kino pildid käiwad üle ilma. Ka näitlejad, ka teie saate juure palga“.

„Minust wist küll näitlejannat ei saa — ma ei oskaks iial nii mängida, kui seal pildi peal waja!“ ohkab neiu.

„Miks ei saa!“ julgustab isand. „Ei ole ju raske teil niisama käia ja kõndida. Ega's see pole teatri näitelawa“.

„Noh, kui see nii kerge oleks, siis lähets kõik kinonäitlejannadeks“.

„Sgaühte aga ei wõeta!“

„Ega te nüüd mindki ei mõta“, naeratab neiu, „tahate muidu karpjeid pähe ajada, et . . .“

„. . . et?“ haarab isand sõnastabast kinni. „Mispärast? Mispärast peaksin ma teile waletama?“

Neiu waikib. Tal on piinlik, et ta midagi kahtlast järeldada oskas.

Kelner toob toidud ja weinid.

Isand ei tee neiu kohmetusest wäljagi, waatab, kuidas kelner lauda katab, weini klaasidesse wälab ja jutustab endises toonis edasi:

„Wahel on niisugune pilt, kus suured jäämäed. Arwate, et see tõsiselt jäemägedes üles on mõetud? Ei! Niisuguseid pilte võib ka meil üleswõtta“.

„Kuidawiisi?“ toibub ka neiu kohmetusest.

„Üsna lihtsalt. Kaewatakse niisugused mäed walmis ja kallatakse lubjaga üle. On just nagu loomulik“.

Juuakse.

Niiwiisi läheb aeg. Isand seletab hoolega kõiksugu kinotrikke.

„Näituseks“, räägib ta „inimene ronib täies hooos kihutawalt automobiilist kõiit mööda niisama kiiresti jookswale raudteerongile, ilma et ta elu sugugi hädasohus oleks. Kas teil meeldiks ka seda trikki järele teha?“

„Oh, ei, ma kardan!“

„Pole waja karta! . . . Joome!“

Juunaks.

„Hein tunneb, kuidas peas pehmelt uimaseks läheb. Alma et ta isegi aru saaks, muutub ta lõbusamaks. Ta räägib, et ta ammugi unistanud on, kah kinopildile jaada.“

Isanda nagu läheb naerule. Ta seletab, et õnn neidu mahajätnud ei ole, et võimalus end pildil näha, warsti käes on.

Sälle juunaks tulewiku terwijeks.

„Näidate, kuidas teie wäljanäeksite kui te wihane olete“, sõnab isand. „Noh, näituseks, teie leiате et teie mees teid petnud on ja teie tahate talle kättemaksta. Minge, seiske seal püsti ja näidate misjuguiseid liigutusi teie teeksite“.

Alma kes juba weidi purjus on, tõuseb üles, et ennaft näidata. Kui ta laua juurest eemale läheb, lasseb isand ühest wäikesest klaasikesest, mis ta oma westitaskust wäljawõtub, salaja Alma klaasi paar kollast tilka. Peidab siis klaasikese tagasi tasku ja hakkab weini walama, kuna ta Alma wihane olla püüdmist ja sügawaid näokrimpsutusi pealt waataks.

„Waat nii, waat nii!“ kiidab ta ise. „Teist wõib wiimaks weel teine Asta Nielsen jaada!“

„Bola Negri meeldib mulle enam!“ lausub Alma.

„Noh, siis teine Bola Negri“, on isand nõus. „Soome tulewase teise Bola Negri terwijeks!“

Alma tuleb ja võtab klaasi. Ta filmab läigimad.

„Aga kas teile naisnuusturi osad meeldivad?“ küsib isand, kui klaasid tühjendud.

„Oh, ja, väga!“

„Näidate, kuidas teie kirjategijat luuraks“.

Alma tõmbab ennast kõveraks, kisub sõrmed kulli küünte moodi kontsu ja hiilib mööda tuba.

„Suurepäraline!“ kiidab isand. „Teil on õige mitmesugune and!“

„Minust võib ka hea kinonäitleja saada!“ on ka Alma juba enesest heal armamisel. „Kui ma aga mängima hakkan“.

Isand ootab veel, kuni armab, et valatud tilgad juba mõju avaldama on hakanud ja räägib siis:

„Õige esimene pilt aga, kus teil ülesastuda tuleb, on armastuse draama.“

„Mis selle nimi on?“ küsib Alma.

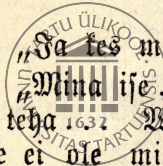
„Neiud, kui liblikad tule peale...“

„Oh, kui ilus. Ja mina pean ühte liblikat kujutama, kes tule peale lendab?“

„Jah. Ja teil tuleb selles pildis õige palju juundelda.“

„Tõesti?.. Kas ei jaaks muist välja jätta?“

„Ei! Selles selle näidendi ilu ongi, et ilus neiu noortmest juundleb.“

„Ja kes mängib seda noortmeeft?“
„Mina ise... Meie võime kohe siin harj-
tust teha. Waat, olge head... See suudle-
mine ei ole midagi iseäralist, see on mäng...
Olge head, mina lesin sohwal ja teie tulete suud-
lete mind.“

„Aga see ei lähe ju!“ kogeleb neiu.

„See on osas nii ettenähtud!“ sõnab isand,
tõuseb üles, läheb ning wistab end sohvale pitaki.
„Soo, nüüd teie tulete ja suudlete mind ja mina
tõmban teid kaisju... Aga püüdke hästi män-
gida!.. Noh, tulge!“

Alma läks ja kummardas suudlema isandat.
See lõi oma käed tihedalt neiu keha ümber ja
tõmbas ta oma kõrwale sohvale.

Petetus.

Oli juba teise päewa lõuna, kui Alma ärkas.
Ta lesis sohwal, bluuse rindade eest lahti ja
undruk seljast ära kistud ning krõpsitult külje all.

„Kus ma olen? Mis on minuga?“ ehmatas
neiu ja kargas püsti. Kuid seal tundis ta kan-
get peapööritust ja langes jälle.

Pea walutas. Nagu peitlitega taoti fees.

Päike hekkis wastu weefarafini, mis seisis
weinipudelite keskelt laual.

Alma watas klaasi ja jõi.

Wesi oli see ja paha, aga lahutas siiski weidi.

Alma toibus peagi ja pani enese riidesse.

Isandast, kes teda kinonäitlejannaks kutsus, polnud enam jälgegi.

— Kuidas see ometi tuli, et ma enese nii unustasin? piinles Almal peas. — Ja kuhu jäi see isand? Kas ta mitte petis polnud?

Ta silus ennast ja hakkas ära minema.

— Siiski, kuhu jäi see isand? selle kohta tahtis Alma seletust saada.

Ukse kõrwal nägi ta kella nupu. Ta läks ja kõlistas.

Kelner tuli warsti. Alma, et kummardanudki oleks, küsis ta, mis soovitakse.

„Kuhu see isand läks?“ küsis Alma.

„See läks juba wastu hommikut ära,“ wastas kelner.

„Kas tundsite teda?“

„Miks mitte.“

„Kes ta oli?“

„Ah, üks väike ametnik. Wististe oli tal eila palgapäew. Aga jõi ta kuni wiimase pennini läbi.“

Rohkem ei tahtnud Alma enam teada. Sõnalausumata astus ta kelnerist mööda ja tuli trepist alla.

Ta oli nagu ülesõidetud.

Wäljas oli soe.

— Ruhu nüüd minna? see mõte lõi piinama Almaat veel enam kui peawalu.

Riided olid krõtsitud, jooksed šasitud ja nagu turjunud.

Seal tuli talle sõbranna meelde. Selle juures võiks riided ära pressida ja weidi peawalust puhata.

Ta läks.

Õnneks oli ka Aliide kodus. Sellelt kuulis Alma, et ema teda juba tagaosiimas käinud.

Ta jälle uus mure fertis juure. — Mis ütelda kodus? Et ta sõbranna juures haige olnud, seda ei võinud enam rääkida.

„Heitke puhkama, küll pärast näib, mis saab.“
šonas talle Aliide. „Ma katšun sinu ärajäämist
šinos wabandada.

Alma kuulas teda. Wõttis enese riidest lahti ja heitis magama. Ning peagi tuli uni.

Aliidel oli oma sõbrannast kahju. Ta sai aru, et ametõega midagi juhtunud on. Kuid seda järelepärida ta ei otustanud — kui neiu olnuga rahul on, räägib ise, kui ei — miks teda piinata.

Siiski, nagu mingisugune šjemine hääl ütles talle, et see Almale õnnetusšeks olnud.

Ta hakkas Alma riideid waatama. Need olid täis likööri ja kohwiplekke.

— Waja ta waeſeſe tuſta weidi wähen-
dada — täis läbi Aliide pea ja ta hakkas Alma
riideid puhastama ja preſſima.

Barojasti ſelleſ ajaks, kui tal tuli ſinno
minna, ſai ta oma tööga walmis.

Kui ta ſinofse läks, tuli Alma ema Anu
jälle ſinna.

„Kas teie mu tütarit ikka ei ole näinud?“

„Olge mureta emake, wastas Aliide. „Alma
puhtab praegu minu juures ta on weidi haiglane.“

„Ma lähen toon ta ſealt koju!“

„Laske olla. Ma ſeerasin uſe wäljaſtpoolt
ſinni. Ja arſt ſinnitas, et talle tungiwalt 24
tundi täielist rahu waja läheb, kui ta ſelle aja
ſees mitte terweks ei ſaa. Minge iluſasti koju,
homme tuleb ka tütar terve ja priſke nagu enne.“

Ema laſkis end rahustada ja läks.

Küll me mingiſugufe pääſetee leiame, kuidas
wanemate meelt ära pöörda, — oli Aliide kindel.

Rasked hoobid.

Alma magas raskesti ja ärkas järgmiſel hom-
miſul.

„Tere hommiſut!“ aſtus Aliide ta juure.
Kuidas tunned enefel olemat!“

Alma aias istufile. Peas oli küll uimane, aga ei wälutanud enam.

„Täna wäga... Mis kell on?“

„Pool üheksa.“

„Seldefene, ma jäen tööle hiljaks!“

„Ei jae,“ rahustas Aliide. „Aga ju weel on.“

„Aga ma pean oma riideid pressima.“

„Ma tegin selle ära. Rõik on korras.“

„Tuhat tänu sulle. Aga kuidas kinos?“

Aliide nägu muutus kumaks.

„Baha. Juut oli juba kuulutuse lehte pannud ja kohatahijaid tuli hulk. Küll püüdsin ma sinu eest rääkida, aga juut seletas, ei selle palga eest, mis ta sulle maksnud, ta nüüd laks platfinaäitajannat palgata wõib. Ma ise olen ka nüüd nagu noatera peal.“

„Anna andeks — ma ei ole isegi seda tahtnud!“

Alma pani enese riidesse.

„Aga mis sinu emale rääkida?“ küsis Aliide ja kõneles, et ema teda jälle kinos küsimas käinud.

„Mis sa talle ütlesid?“

Aliide rääkis.

Alma mõtles weidi ja rääkis siis:

„Ütleme nii. Mina sain kellegi herraga kokku, kes Tallinnas kinopilte üleswõtab. Ta ütles, et

ma wäga hästi pildi peale passin ja pani mulle ette ühte oja mängida. Ma olin nõus. Noh, ja selles osas . . .

Alma peatas ja mõtles.

Aliide ei jeganud.

„Selles osas pidin ma wette hüppama. Ma küllmetasin enese weidi ära ja sain peawalu.“

„Ja arwad, et seda ustakse. Tallinnas ju praegu mingisuguseid kinopilte ei tehta.“

„Ma ei ole oma wanematele iialgi waletanud ja nad usuvad.“

Hea küll. Siis jäägu nii.

„Aga kus olid ja sel ajal, kui ema siud minu juures otsimas käis? Mis ütelda?“

„Siis . . . siis olin haige. Kinopildi tegija kodus. Tema proua juures.“

Aliide naeratas.

„Sinust wõib hea waletaja jaada.“

Alma punastas ja waikis.

Nad lahkusid kodust ja läksid kumbki omale poole.

„Head õnne!“ soovis veel Aliide eemalt kuna ta süda ainas, et kõik pahed ta sõbranna jaoks veel lõppenud pole.

Ja nii ka oli.

Asjaajaja seletas, et direktor wäga pahane olnud ja käskinud teda, Alma, mitte enam teenistusse wõtta.

Alma kohnetas ja seisis kui kivistammas. Ta ei ojanud enam midagi mõelda ega ütelda.

„Jah, nii on asi,“ rääkis asjaajaja edasi. „Aga wast lähete siiski direktori enese jutule. Kui palute, ehk mõtab tagasi. Ma tean, teie olete alati korralik inimene olnud, ega teie nüüdki ilma mõjuwa, täiesti hädalise põhjuseta ei puudunud.“

Alma ei ütelnud selle peale midagi, waid tegi sammud direktori ukse poole.

„Dot, ma lähen, räägin teie eest enne paar sõna,“ lausus asjaajaja ja läks direktori kabinetti.

Alma oli kui puuga pähe löödud.

Üks koht oli juba kadunud, ja olgugi, et palk seal kuigi suur ei olnud, oli see siiski tehwise perekonnale suureks abiks. Ja nüüd ähwardab ka see pea teenistuskohht käest minna!

Et kohtade puudus wiimasel ajal wäga suur ja et iga wabanewa koha peale, ka kõige wiletjama, tuli oma jada tahtjat, seda teadis Alma wäga hästi.

Mitme kuupalgad, hingeõnnistused anti ära näruste kohtade eest.

Asjaajaja wiibib kabinetis minutit seitse, aga Almale näitas nagu oleks olnud see terve tund. Rahutus ja hirm purustasid neidu.

„Olge head!“ sõnas asjaajaja direktori kabinetist välja tulles ja sofiistas kui Alma temast mööda läks: „Poodetawasti wõtab ta teid tagasi.“

Direktor oli mööda saatnud uneta öö ja nõiud väga segases tujus. Ta istus laua taga, raswane ja mossis.

Kui Alma sisje astus, tõstis ta pead.

Ilus nägi tütarlaps omas rahutuses ja mures. Ta oleti nii naiiv, et direktor temast üsna waimustatud sai ja tükk aega teda sõnalauksumata waatles.

Almal oli tunne nagu näeks direktori pilk teda läbi ja tal oli piinlik. Punastades lastis ta pea alla.

See nõidus himuruniist direktori weel enam.

„Mis te soovite?“ küsis ta.

„Ma palun, et direktori herra mind koha peale edasi jätaks. Wast on direktori herra nii armuline!“

Direktor tõusis üles, läks ukse juure ja awas selle.

„Herra Stein!“ hüüdis ta asjaajajat.

See tuli.

„Mitte kedagi siia sisje lasta!“ finnitask direktor taja.

Selle peale pöörask ta jälle ümber ning keeras ukse järel kinni.

„Wäga kahju,” sõnas ta siis Almale. „Ma ei saaks teid kuidagi tagasi võtta. Mul on uus peategu juba valmis waadatud.”

Alma näolt kadus igasugune weretilk. Ta tundis, et teda tallatakse.

„Pai herra!” tuli kohades üle ta huulte ning ta langes ilma, et isegi sellest arusaanud direktori ette põlvili.

„Hea siis küll,” sõnas direktor teda üles tõstis. „Ma ei laseks ka teid lahti, aga ma ootan siia praegu seda neidu, kes teie asemele kohale tahab tulla. Ma teeraksin ukse lukku ja kui teie siia minu juure jääte ei lasta teda enam sisse ning teie saate oma koha peale tagasi.”

Ettepanek oli hirmus.

„Halastage ometi ja võtke mind tagasi!” palus Alma.

„Ma võtan siis.”

„Ma ei wõi kuidagi!” nuukjus Alma ja taganes selle mõtte juures wastu seina.

„Ah teie ei wõi?” naeris direktor. „Aga kui siit kohast lahti saate, ei jäegi teile muud üle, kui ennast müüma hakata. Kas siis wõite wõi ei wõite — kes küsib?”

Neiu waitis.

Direktor nähes, et kindlus langema hakkab, rääkis edasi.

„See filmipilt ei tapa teid ju ära. Selle jaoks ju naisterahvad ilmas ongi. Ja pange tähele, minu juures võib teil käsi koguni väga hästi käima hakata, ma võin teile kallid kingitused teha, palka tõrgendada, minu üle on ju ainult Sumal.“

— Ja miks te seda ei karda? — tahtis Alma ütelda, kuid suutis end siiski pidada.

„Nii siis,“ armast direktor paraja aja olemat järsku piiri panna. „Kas tulete siia ehk lähete jäädavalt minu teenistusest. Ja ma tahaks näha, kust teie lahtilastuna veel koha saate. Noh?“

Võib olla, kui see mõni päev varem oleks sündind, neiu pimedast peast, hoolimatast, mis pärast saab vastu sõdinud, et oma au kaitsta, kuid nüüd oli ta ühe wintsutusega juba purustud ja tema iseteadmus wastupaneks murtud.

„Ma tulen,“ lausis ta weidi kuuldavalt.

Ja poolnaine direktor laskis ta enesele põlmedele istu.

Saatuse halastamatus.

Inimene on mängukann oma saatuse käes. Ja kui saatus vihane, häda inimesele.

Direktor oli magama jäänud. Hingeliselt purustud Alma lamas tema kätte wähel.

Korraga läks kantsleis kõne waljuks. Kuulus kaskim naisterahwa hää.

Worsti koputati ukse pihhta.

Direktor ei ärganud ja Alma ei vastanud.
Populati uuesti ja waljem. Alma katjus
direktori üles ajada, kuid see ümises ainult wiha-
selt wastu.

„Kas teed ufse lahti wõi ma lasen!“ karga-
tas hele naisterahwa häälel.

Nagu ussift nõelatud kargas Alma üles ja
awas ufse.

Ufse taga oli direktori proua.

Miipea kui ta sisse astus, käis raske hoop
Almale wastu nagu nii et ninast werd purtskas.
Siis tormas ta mehe kallale.

See oli kija peale filmad lahti teinud ja
jõudis õigel ajal prouat tagasi tõrjuda, kui see
teda liiia tab'is.

Et mi' kantseleis riidu teha, tõusis ta üles
a äks, ü ides naisele:

„Kantseleis ei katelda. Kui sul midagi ülelda
on, tee seda kodus.“

Kuid proua teadis, mis see tähendas. Mees
oli temast üle ja kodus wõis ta niijugusel puhul
ainult pekja saada, olgu sel õigus wõi mitte.

Ta waitis ja läks uhkel sammul kabinetist
läbi kantselei wälja.

Alma seisis seina ääres ja hoidis ninaräti-
tuga nina finni. Weri tungis läbi rätiku, wär-
wides punaseks ilusaid walgeid sõrmi.

Direktor wiskas pilgu Alma peale ning sõnas
hiis asjaajajale:

„Ta jäeb ametisse.“

Siis läks ta direktor proua järel wälja.

Almale tööd piinwilla ja wett ning ta tegi oma näo puhtaks.

Ta jäi tööse.

Kuid palju oli muutunud.

Kuna teda enne austati, waadati nüüd tema peale kahtlase pilguga. Wahel pilgati teda koguni jalaja direktori teisets naisets ja naeriti talle näkku, et esimehe naine olla kõwem.

Nii läks mõni päew.

Alma tundis, et ta haige on.

See oli uus must pilw ta elus.

Arusaadam, et direktor sest saadik teda tõesti enam rahu ei jätanud. Ja Alma pidi talle anduma, kui ta kohta kaotada ei tahtnud, mis sest ajast saadik nüüd alati nagu niidi otsas rippus.

— Kumbalt see haigus? — piinles Alma. Ja mis ütelda, kui direktor teda jälle kabinetti kutsub? . . Hoiatada? . .

Baar päewa ei olnud direktor kodus. Kuid kui ta koju tuli ei teinud ta Almast wäljagi.

Kui asjaajajal direktoriga pikk jutt oli olnud, sõnas see Almale:

„Täna õhtul on teil weidi eraforralist tööd. Wast olete hea ja tulete siia kell 10. Ma tulen ise ka.“

„Jah, ma tulen,“ wastas Alma hääletult, kes nagu loomusunniliselt aimas, et uus hädasoht teda neelda ähwardab.

Kui töö lõppes, ei julgenud ta koju minnagi, waid lonkis pargis ringi, nagu ei olekski tal enam lootust, et ta weel kodu leiaks.

aeg. lõpmata mures ja ahastuses läks

Hattas juba widewikutks minema.

Alma tõndis puiesteed mööda, millega roobiti läks uulits, mida mööda sõitsid kihutades woorimehed.

Alma tõndis nagu unenäos. Ta ei pannud tähele ei wastutulijaid ega möödaminejaid.

Ta ei pannud siis ka tähele, kuidas sõitis mööda tõld, milles istusid direktor ja asjaajaja.

Viimane pani Almat tähele ja näitas direktorile.

„Wäga hea,“ sõnas see. „Siis ei ole waja teil kantseleisse minnagi. Astuge maha ja tehke nagu warem räägitud.“

Ta asjaajaja astus maha ning tõld wuras edasi.

Alma lontis edasi. Ta ei pannud tähelegi, kuidas ta kogemata kedagi wastutulejat, kes nagu meelega ette hoidis, mütkas.

„Wabandage!“ sõnas Alma ja jäi korraka seisma.

Tema ees seisis asjaajaja herra Stein.

„Wäga hea, et teid siit leidfin,“ sõnas see. „Lähme.“

Alma sai aru, et waja on kantseleisse minna ja oli nõus.

Puiestee nuka kohal seisis linnawaht. Kui nad jelleni jõudsid, sõnas asjaajaja sellele:

„Politseinik, wiige see naisterahwas jaoskonda!“

„Mispärast?“ kohkus Alma.

„Küll tead illegi?“ vastas asjaajaja.

Politseinik¹⁶³² kes asjaajajat tundis, waatas neiu le korrats nähtu ja täskis siis:

„Olge head.“

„Aga mispärast?“ hädaldas neiu weel, kuid politseinik karjatas waljuste peale:

„Lähme!“

Alma waitis. Ta pisarad puhkesid tal silmis.

Herra Stein tõndis ees nagu inimene, kes oma käed puhtaks pesnud ja kellel enam mingi asi korda ei lähe.

Politseinik aga, kes Alma kõrwal käis, naeratas endamisi. Ta oli niisuguste pisaratega juba harjunud.

Politseijaostkonnas seletas asjaajaja, et Alma talle ligi tikkunud ning palus teda awalikkude naisterahwaste hulka üles wõtta.

Ei aidanud Alma usutused, et see õige ei ole, et ta kogemata tema külge puutunud, ei aidanud ei palwed ega südamepihta koputamised. Herra Stein oli külm kui kiwi ja politseinikud, uskudes tema juttu, käisid Almaga kui niisugusega ümber.

Herra Stein lahkus politseinikkude kummaruste saatel ja Alma wiidi kongi, kus hoiti kinni öö jooksul kogutud joodikuid naisterahwaid.

Hommikul wiidi ta arstlikele järelwaatussele, kus ta haigeks tunnistati.

Nüüd ei olnud tal enam pääsu. Ta wiidi haigemajja ning kui ta sealt pääsis, registreeriti ta awalikuks naisterahwaks.

Mind, elust väljalööduna ei igatsenud ta enam kogu ega tahtnud näha oma wanemaid, kes teda armastusega kasvatand.

Ta oli enese filmas nagu mädapaise.

Nagu puutükk käis ta ühe käest teise kätte, kuni wiimaks ta jälle haigemaija sattus.

Seeford ei pääsenud ta sealt pea. Kruu kannatas ta piinawate operatsioonide all, mis hirmust walu sünnitasid.

Wiimaks tuli fiiski wabastus.

Ja sellele järgnes ka wabastus hoopis.

Kui ta parajasti ühel nurgal üle uulitsa läks tihutas automobiil, milles joobnud lärmitsew jelskond temast üle. Autojuht, kes aru sai, et pahasti läheb, tahtis kiirust suurendades põgeneda, kuid politsei sundis ta seisma jääma.

Mindi õnnetuse kohale.

Suur werekaotus oli Alma nõrgaks teinud. Ta sai aru, et ots ligidal.

Ei, see oli saatuse käsi . . . Tema pärast ei ole waja ühtegi protokolli.

Ta kuna kõik hoosimatat autojuhti sõimasid, sõnas ta:

„Laske nad minna, ma wiiskasin end ise auto alla!”

Rahwas wäitis tummalt. Lõbutsejad aga pöörasid heast meelest naerdes autole tagasi.

Nii kustus Alma.

K. Brandies'e raamatukauplus

Tallinnas, Suure Tartu m. № 22.

Isamaa äraandja ehk ilma süüta hukkamõistetud
Hind 35 mk.

J. Mändmets. Mülkas. Hind 15 mk.

Ada Linden. Jumalik saatus. Hind 15 mk.

W. Wabadik. Warga päewaraamat. Hind 20 mk.

Swen Hedin'i reisikirjadest. Himalaja takka. H. 20 m.

Armin Stein'i järele. H. Oras. Martin Lutherus ja
Krahw Erbach. Ajaloolik jutustamine H. 50 m.

Dr. W. Schiele. Eestikeele H. Oras. Sakslaste selt-
sis Buuri sõjas. Hind 100 m.

Kiwilombi Ints. Kadunud tütar ehk salaurka ohwer.
Hind 20 mk.

Kiwilombi Ints. Rööwitud naisterahwas. Romaan
Tallinna elust. Hind 30 mk.

Kiwilombi Ints. Jüri Rumm ja õnnetu taluneiu. Al-
gupäraline jutustus minewikust. Hind 25 mk.

Krakau kloostri saladused ehk Barbara Ubrik. Põ-
new romaan 320 lhk. Hind 250 mk.

Heindrik Saar. Otsekoheesus. Hind 40 mk.

Woog I. Kirjatööde kogu toimekond: Ed. Hubel,
Hugo Raudsepp, J. W. Weski. Hind 75 mk.

Kartmata ratsanik ja ilus wahwa Ameerika neiu. Ju-
tustus cow-boyde elust. Hind 40 mrk.

Kiwilombi Ints. Wõrgutaja püünis ehk neiu kui lib-
likas tule peal . . . Jutustus Tallinna elust.
Hind 25 mk.

Laulud ja kupleed:

Kiwilombi Ints'i 7 uut Nalja kupleed. Hind 15 mk.
" " Tosin Naljalaule. Hind 20 mk.

Elise Aun. Kibuwitsa õied. Luuletused. H. 10 m.

J. Punisson. Orult ja mäelt. Luuletused. H. 10 m.

A. Tombach. Kaljuwald. Luuletused. Hind 10 m.

Pidu laulik. Hind 15 mk.

Kiwilombi Ints. Apollo. Tasku näitelawa. H. 15 m.

Saada igast raamatukauplusest.

Otseteed tellijad palun hinna markides ära saata.

K. Brandies'e raamatukaupl

Tallinnas, Suur Tartu m. № 22.

A-5192

Teaduslikud raamatud:

E. Treumann. Praktikaline õpetus metsawahtidele.
Hind 15 mk.

William Walker Atkinson. Tahtejõud ning waimu-
terawus äri ning igapäewases elus. Unuwate
waimjõudude äratamine, teritamine ja õigeste
tarwitamine. Hind 30 mk.

J. Piper. Biologicalised kirjad. Zytologia ehk raku-
kese teadus. Piltidega. Hind 40 mk.

Dr. K. Lambert'i järele A. Liblik. Maaailma rah-
wad II. Hind 30 mk.

Terwishoiu raamat. Juhatus, kudas terwist hoida.
Paljude piltidega. Hind 100 mk.

Kuiwad galwanielemendid. Õpetus, kudas kodusel
wiisil mitmesuguseid kuiwi patareisi, tasku-
lampide, elektrikellade j. n. e. jaoks walmis-
tada. Hind 15 mk.

Aleksander Kann. Konstitutsiooniline riigikord. Pro-
fessor G. Scherschenewitschi järele. H. 30 m.

A. Hanko. Ühistegewus. Tarwitajate ühisused.
Hind 10 mk.

Rudolf Zero. Kontrollpesad ja nende tarwitamine
kanapidamises. Hind 20 mk.

Mitmesugused raamatud:

Uus ja õige käewaataja ning kaarditark. H. 25 m.

A. Trilljäärw. Tasuja. Kurbmäng kuues pildis.
Hind 100 mk.

Uued armastuse kirjad. Lisa: Postmarkide tähen-
dused, orakel ja muud lõbustused. H. 50 m.

Saada igast raamatukauplusest.

Otseteed tellij d palun hinna markides ära saata.